

TOELICHTING

Algemeen

Hieronder wordt een artikelsgewijze toelichting gegeven op de Verordening Drank- en horecawet Laren 2014. Om de verordening vanuit het juiste juridisch perspectief te kunnen beoordelen is vooraf enige aanvullende informatie van belang.

Een van de belangrijkste verplichtingen die door de Drank- en horecawet aan de gemeenten wordt opgelegd is dat er vóór 1 januari 2014 een verordening moet worden opgesteld waarin bepalingen worden opgenomen om **oneerlijke concurrentie** tegen te gaan. Dit moet de gemeente doen door het vaststellen van de tijden waarbinnen de drankverstrekking in paracommerciële horecabedrijven mag plaatsvinden.

Pacommerciële horecabedrijven zijn rechtspersonen, niet zijnde een NV of BV waar alcohol wordt geschonken. Denk daarbij aan de sportvereniging, de muziekvereniging de carnavalsvereniging, de studentenvereniging, etc etc. De diverse soorten paracommerciële inrichtingen zijn opgesomd in de artikelen 7 en 8 van de verordening.

Met oneerlijke concurrentie wordt de situatie bedoeld dat in de kantines van sportverenigingen, muziekverenigingen en andere paracommerciële inrichtingen (zie artikel 8), alcoholhoudende drank tegen een aanzienlijk lagere prijs kan worden aangeboden dan in de commerciële horecabedrijven. Het café, het restaurant, de snackbar etc.

Oneerlijke concurrentie wordt veroorzaakt doordat de commerciële horeca-exploitant aan allerlei verplichtingen moet voldoen, sociale premies voor zijn personeel moet afdragen en ook met diverse fiscale regelingen te maken heeft. Bij sportverenigingen en andere paracommerciële inrichtingen wordt er met barvrijwilligers gewerkt. Daarvoor hoeven géén sociale premies te worden afgedragen en ook zijn diverse fiscale regelingen niet op deze paracommerciële inrichtingen van toepassing. Hierdoor is er blijkens de toelichting op de wet sprake van oneerlijke concurrentie, waartegen door de gemeente moet worden opgetreden door middel van het beperken van de tijden waarop alcohol mag worden geschonken. De onderhavige verordening biedt daartoe de mogelijkheid.

Tijdens de informatiebijeenkomsten die de afgelopen tijd hebben plaatsgevonden is gebleken dat niet iedereen inziet dat sportverenigingen en andere paracommerciële inrichtingen niet als volwaardig horecabedrijf mogen worden geëxploiteerd. De drankvertrekking bij een sportvereniging of een andere paracommerciële inrichting is echter een nevenactiviteit bij de hoofdactiviteit (sport, muziek, toneel, tennis etc.)

Het bovenstaande is echter niet van toepassing op verenigingen waar het horecagedeelte door een commerciële ondernemer wordt uitgebaat. Deze ondernemer werkt niet met vrijwilligers maar met personeel waarvoor sociale premies worden afgedragen. Ook is voor deze ondernemers geen sprake van het fiscale voordeel dat paracommerciële bedrijven genieten. Het gevolg daarvan is dat de drank een hogere prijs heeft dan in de paracommerciële horeca.

Door voor paracommerciële inrichtingen de schenktijden op te nemen zoals die in de artikelen 7 en 8 zijn terug te vinden wordt recht gedaan aan de **uitdrukkelijk opdracht van de wetgever** om maatregelen te treffen tegen oneerlijke concurrentie.

Overigens zijn de thans opgenomen schenktijden in veel gevallen ruimer dan de tijden die tot op heden van toepassing waren en die in de bestuursreglementen zijn vastgelegd. Voorbeeld daarvan is de voetbalvereniging waar volgens het bestuursreglement in het weekend tot 18.00 uur alcohol mag worden geschonken. In de praktijk blijkt dat deze tijden in het weekend ruimschoots worden overtreden. Dat daartegen in het verleden niet tegen is opgetreden heeft te maken met de onderbezetting bij de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit.

§ 1 BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1: Begripsbepalingen

In artikel 1 van deze modelverordening is een aantal begripsbepalingen opgenomen.

Lid 1

Door de begripsbepaling '**de wet**' kan op diverse plaatsen in deze verordening op eenvoudige wijze verwezen worden naar de Drank- en horecawet.

Voorgesteld wordt ook een begripsbepaling voor 'terras' op te nemen. Uit de omschrijving blijkt dat het terras onderdeel uitmaakt van de inrichting waarin het horecabedrijf wordt uitgeoefend, maar dat het terras niet gelegen is in het besloten deel van de inrichting. In de begripsbepaling ontbreekt dat een terras in de open lucht moet zijn gelegen, daar er immers ook sprake kan zijn van een terras in een overdekte winkelstraat. Een terras kan een sta- of zitgelegenheid bieden en het moet zijn toegestaan dat daar spijzen en dranken voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.

De hier gebruikte begripsbepaling sluit naadloos aan bij de andere begripsbepalingen uit de Drank- en horecawet. Een gemeente kan er evenwel voor kiezen een begripsomschrijving van terras te nemen die aansluit bij de APV (terras: hetgeen de APV daaronder verstaat) of bij de Drank- en Horecawetvergunning (terras: dat deel van de inrichting dat in de Drank- en Horecawetvergunning aangeduid wordt als terras). Hoe dan ook dient het begrip eensluidend te worden gedefinieerd in de verordening, vergunning en APV.

De begripsbepaling '**vergunning**' verwijst naar artikel 3 van de Drank- en horecawet. Het gaat derhalve niet alleen om door het bevoegd gezag verleende vergunningen om het horecabedrijf uit te oefenen, maar ook om vergunningen voor de uitoefening van het slijtersbedrijf.

De begripsbepaling '**bezoeker**' heeft betrekking op eenieder die zich in een inrichting bevindt waarin het horeca- of het slijtersbedrijf wordt uitgeoefend, met uitzondering van de leidinggevenden (exploitant, bedrijfsleider, beheerder) en dienstdoende personen, zoals barpersoneel, keukenhulpen, schoonmakers en portiers. Verder zijn uitgezonderd personen van wie de aanwezigheid in de inrichting wegens dringende redenen noodzakelijk is. Het betreft hier bijvoorbeeld ambulancepersoneel dat te hulp is geroepen of een politieagent of toezichthouder die bezig is met wetshandhaving.

Het begrip '**paracommerciële inrichting**' staat voor alle kantines die door paracommerciële rechtspersonen in eigen beheer worden geëxploiteerd. Paracommerciële rechtspersonen richten zich per definitie primair op activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard. De exploitatie in eigen beheer van de kantine is een nevenactiviteit.

Lid 2

Voor de niet in het eerste lid genoemde begrippen die in deze verordening worden gebruikt wordt verwezen naar de begripsbepalingen opgenomen in artikel 1 van de Drank- en horecawet.

De vigerende wettekst is te vinden op www.overheid.nl.

§ 2 BEPALINGEN VOOR INRICHTINGEN WAARIN HET HORECABEDRIJF WORDT UITGEOEFEND

Artikel 2: Voorschriften aan vergunningen om het horecabedrijf uit te oefenen

In artikel 2 van deze verordening is opgenomen dat de burgemeester bevoegd is voorschriften te verbinden aan vergunningen om het horecabedrijf uit te oefenen. Bepaald wordt wèl dat de voorschriften die de burgemeester stelt er zijn:

- ter bescherming van de volksgezondheid, en/of
- in het belang van de openbare orde, en/of
- ter bevordering van de naleving van artikel 20 van de Drank- en horecawet (waarin onder meer leeftijdsgrenzen worden gesteld voor de verstrekking van alcoholhoudende dranken).

Achtergrond

Artikel 25a van de Drank- en horecawet biedt gemeenten de mogelijkheid in een verordening op te nemen dat de burgemeester, volgens bij die verordening te stellen regels, vooraf - dat wil zeggen bij

de afgifte van de vergunning - voorschriften aan een vergunning kan verbinden of de vergunning kan beperken tot het verstrekken van zwak-alcoholhoudende drank. Dit kan worden bepaald voor horecavergunningen en voor slijterijvergunningen. Deze gemeentelijke bevoegdheid was voorheen opgenomen in artikel 23 van de Drank- en horecawet, zij het dat toen aan het College van Burgemeester en Wethouders dat mandaat gegeven kon worden.

In deze verordening wordt de burgemeester v.w.b. de horecabedrijven uitsluitend de bevoegdheid gegeven de alcoholverstrekking aan voorschriften te verbinden. Hij krijgt niet de bevoegdheid de verstrekking te beperken tot zwak-alcoholhoudende drank. Dit omdat in deze verordening de gemeenteraad in artikel 10 bepaalt dat het verboden is om zonder ontheffing van de burgemeester in paracommerciële inrichtingen met jeugdleden sterke drank te verstrekken. Voorbeelden van voorschriften die de burgemeester kan verbinden aan de vergunning voor een horecabedrijf zijn:

- Ter bescherming van de volksgezondheid:
Een gevarieerde drankenkaart verplicht stellen.
Dit houdt in dat er – naast alcoholhoudende dranken – voldoende betaalbare niet-alcoholhoudende alternatieven moeten worden aangeboden (fris, water, thee, koffie).
- In het belang van de openbare orde:
Eisen stellen ten aanzien van het maximaal aantal bezoekers.
Voor de veiligheid kan het aantal bezoekers dat tegelijkertijd in de inrichting aanwezig mag zijn worden gemaximeerd. Het aantal bezoekers maximeren is bovendien ter bescherming van de volksgezondheid. Uit onderzoek blijkt dat hoe meer mensen er in een zaak zijn en hoe minder makkelijk men even kan zitten, des te meer er wordt gedronken.
- Ter bevordering van de naleving van artikel 20 van de Drank- en Horecawet:
Verlangend dat polsbandjes-systemen worden toegepast.
Eisen stellen aan het aantal entrees en het aantal portiers.

Artikel 3: Prijsacties horeca

Artikel 25d van de Drank- en horecawet biedt gemeenten de mogelijkheid prijsacties, zoals happy hours, gedeeltelijk te beperken. Happy hours zijn doorgaans afgebakende tijden (enkele uren, één dag in de week) waarop alcohol tegen een gereduceerd tarief wordt aangeboden. In veel gemeenten zijn er uitgaansgelegenheden waar happy hours worden georganiseerd. De maatregel kan – zo bepaalt de Drank- en horecawet - alleen betrekking hebben op het bedrijfsmatig of anderszins om niet verstrekken van alcoholhoudende dranken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die in de betreffende horecalokaliteit of op het betreffende terras gewoonlijk wordt gevraagd.

Met dit artikel kan de gemeente bijvoorbeeld ook prijsacties als '2 drankjes voor de prijs van 1' verbieden. Ook kan men er bepaalde arrangementen mee tegengaan, zoals één avond onbeperkt drinken voor € 15, althans als het onbeperkt drinken gedurende één avond normaal gesproken voor meer dan € 25 wordt aangeboden en er in het kader van een actie tijdelijk een prijs van € 15 wordt gevraagd. De zogenaamde "ladies nights" (avonden waarop vrouwen gratis mogen drinken) worden met dit artikel ook verboden.

Het in artikel 3 van deze verordening opgenomen verbod heeft uitsluitend betrekking op prijsacties in horecalokaliteiten en op terrassen en geldt dus niet voor goedkoop schenken op andere plaatsen, bijvoorbeeld met een artikel 35-ontheffing tijdens bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard (evenementen). Het gaat bij dit verbod ook uitdrukkelijk om de korting op de prijs die normaal in die horecalokaliteit of op dat terras wordt gevraagd. Dat is in de horeca na te gaan door de actieprijs te vergelijken met de prijs die wordt vermeld op de (op grond van het Besluit prijsaanduiding producten) verplichte prijslijst.

De Drank- en horecawet staat toe dat de gemeente het verbod op extreme prijsacties beperkt tot prijsacties van een bepaalde aard. Bijvoorbeeld alleen een verbod op ladies nights (artikel 25d, tweede lid van de Drank- en horecawet). Daar is hier niet voor gekozen.

Gemeenten kunnen deze bepaling alleen inzetten ter bescherming van de volksgezondheid of in het belang van de openbare orde. De maatregelen zullen in de gemeentelijke verordening duidelijk

moeten worden toegelicht vanuit dit perspectief. De bepaling kan desgewenst ook alleen gelden voor een bepaald deel van de gemeente.

Het grote voordeel van de inzet van dit artikel is dat gemeenten een effectieve alcoholpreventie-maatregel in handen krijgen. De Wereldgezondheidsorganisatie geeft al jaren aan dat het beïnvloeden van de prijs het meest effectief is in het terugdringen van (schadelijk) alcoholgebruik. Prijsbeleid zou daarom een kerndoel moeten zijn van elk effectief alcoholbeleid.

Consequentie van het toepassen van dit artikel is dat het ook gehandhaafd dient te worden. De gemeente zal met de handhavers een werkwijze daarvoor moeten ontwikkelen. Deze werkwijze hoeft niet ingewikkeld te zijn, maar vraagt uiteraard wel om capaciteit.

Een verbod op prijsacties in de horeca geldt voor alle kopers, dus ook volwassenen.

Artikel 4: Toelatingsleeftijden tot alle horecalokaliteiten en terrassen (Gereserveerd)

In artikel 4 van deze modelverordening zouden toelatingsleeftijden voor horecalokaliteiten/horecaterrassen gekoppeld kunnen worden aan tijdsruimten. Deze nieuwe gemeentelijke bevoegdheid wordt ook wel de 'Vroeg op Stap bepaling' genoemd. Met dit artikel kan de gemeente een minimumleeftijd bepalen die vereist is om als bezoeker een horecalokaliteit binnen te treden of een horecaterras te betreden, vanaf een specifiek tijdstip. De grondslag van deze bepaling is artikel 25b van de Drank- en Horecawet.

Binnen de regionale werkgroep "Samen aan de slag" is ervoor gekozen om dit artikel vooralsnog niet in te vullen. Het werken met een toegangsbeleid dat is gekoppeld aan tijdsruimten is in het kader van het toezicht niet of nauwelijks te realiseren. Hoe zorg je ervoor dat om 21.00 uur alle 16 jarigen het horecabedrijf verlaten en om 24.00 uur de 18 minners?

Er is uiteindelijk voor gekozen om het aan de ondernemer zelf over te laten. Op grond van de Drank- en horecawet mogen 18 minners in een horecabedrijf aanwezig zijn. Het is echter verboden om alcohol te verstrekken of te drinken. Het is de verplichting van de horeca-ondernemer om daar op toe te zien door middel van adequaat toezicht in zijn bedrijf. Om te voorkomen dat 18 minners toch aan alcohol weten te komen in zijn bedrijf kan de horeca-ondernemer huisregels opstellen waarin wordt opgenomen dat 18 minners niet worden toegelaten. Door middel van een goed toelatingsbeleid kan dit worden gerealiseerd.

Artikel 5: Toelatingsleeftijden tot horecalokaliteiten en terrassen die naar verhouding langer geopend zijn (nachthoreca) (Gereserveerd, zie toelichting artikel 4)

§ 3 AANVULLENDE BEPALINGEN VOOR INRICHTINGEN WAARIN HET COMMERCIËLE HORECABEDRIJF WORDT UITGEOEFEND IN BEPAALDE GEBOUWEN

Artikel 6: Schenktijden alcoholhoudende drank

In artikel 6 van deze verordening wordt de verstrekking van alcoholhoudende dranken door commerciële kantines bij jongerenorganisaties, buurthuizen, scholen, etc. beperkt. Binnen de werkgroep is gekozen voor de schenktijd 12.00 uur tot 24.00 uur voor alle dagen van de week. De grondslag van deze beperkingen is artikel 25a van de Drank- en horecawet.

Lid 2 van dit artikel biedt de mogelijkheid om deze commerciële kantines enkele beperkingen op te leggen, vergelijkbaar met die aan paracommerciële kantines. Het zal dan specifiek gaan om schenktijden en een verbod op het schenken van sterke drank.

§ 4 BEPALINGEN VOOR PARACOMMERCIELE INRICHTINGEN

Algemeen

Een paracommerciële rechtspersoon is een rechtspersoon - geen NV of BV zijnde - die zich naast activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of

godsdienstige aard richt op de exploitatie in eigen beheer van een horecabedrijf. Hieronder vallen onder meer: sportkantines, dorps- en buurthuizen, kerkelijke centra, studentenverenigingen, etcetera. Wanneer een stichting/vereniging ervoor kiest de exploitatie van de kantine te verpachten of in een BV (of NV) onder te brengen is artikel 6 van deze modelverordening van toepassing.

In deze paragraaf wordt uitvoering gegeven aan artikel 4 van de Drank- en horecawet waarin aan gemeenten wordt opgelegd in een verordening regels vast te stellen voor paracommerciële inrichtingen. De regels hebben als doel het voorkomen van oneerlijke mededinging en gelden bij het verstrekken van alcoholhoudende drank.

De volgende onderwerpen moeten volgens de wet in elk geval geregeld worden:

- de schenktijden voor alcoholhoudende drank;
- het schenken van alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard, zoals bruiloften en partijen;
- het schenken van alcoholhoudende dranken tijdens bijeenkomsten gericht op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de betreffende rechtspersoon betrokken zijn.

Volgens de memorie van toelichting bij de wijziging van de Drank- en horecawet mogen de lokale regels rond paracommercialisme naar de aard van de paracommerciële rechtspersoon verschillend zijn. Dit betekent dat studentenverenigingen andere regels kunnen worden opgelegd door een gemeente, dan sportverenigingen of buurthuizen. Wel is uitdrukkelijk opgenomen dat het niet is toegestaan onderscheid te maken tussen stichtingen en verenigingen uit Nederland en die uit andere lidstaten, evenals rechtspersonen uit de Europese Economische Ruimte en Zwitserland. De regering verwacht dat de nieuwe wettelijke eis dat elke gemeente een paracommerciële verordening moet vaststellen, zal leiden tot een maatschappelijke discussie op gemeentelijk niveau.

De gemeente kan daarbij recht doen aan de verschillen tussen bijvoorbeeld sportverenigingen en overige paracommerciële instellingen. De regering gaat er vanuit dat gemeenten bij deze afweging de belangrijke maatschappelijke functie van de verschillende paracommerciële instellingen in acht neemt en geen onnodige beperkingen zullen opleggen daar waar de mededinging niet in het geding is en er geen sprake is van onverantwoorde verstrekking van alcohol, met name aan jongeren.

Artikel 7: Schenktijden paracommerciële inrichtingen (Hoofregel)

Artikel 7 van de verordening is gebaseerd op artikel 4 (derde lid onder a) van de Drank- en horecawet. Dit artikel behandelt de schenktijden in paracommerciële inrichtingen. In deze verordening is ervoor gekozen om voor deze inrichtingen in beginsel één schenktijd op te nemen. Een algemeen schenktijdenregime met specifieke uitzonderingen daarop voor bepaalde paracommerciële inrichtingen (zie artikel 8) lijkt beter handhaafbaar dan een indeling met categorieën waarbij elke categorie zijn eigen schenktijd heeft. De lijst van mogelijke soorten paracommerciële inrichtingen is schier oneindig en zal ook sterk verschillen per gemeente of regio. Ook zijn er allerlei combinaties van paracommerciële rechtspersonen denkbaar in bijvoorbeeld multifunctionele accommodaties.

Maatwerk is dus noodzakelijk. Een meerderheid van de paracommerciële inrichtingen, met name die waar veel jeugd komt en die dus relevant zijn voor de toezichthouder, past echter wel in één regime. Deze paracommerciële inrichtingen vallen onder het standaardregime waar dit artikel over gaat. In artikel 7 (Hoofregel) wordt voorgesteld de schenktijden voor de paracommerciële inrichtingen in beginsel vast te stellen op: 17.00 uur tot 24.00 uur op doordeweekse dagen en in het weekend en algemeen erkende feestdagen van 12.00 uur tot 21.00 uur. Voor het weekend is voor een vroeger regime gekozen omdat bij veel clubs het verenigingsleven in het weekend eerder begint en ook eerder afloopt dan doordeweeks.

Tijdens de informatiebijeenkomsten is met name door de voetbalverenigingen aangegeven dat zij konden instemmen met de in de hoofregel opgenomen schenktijden.

In lid 2 van bovengenoemd artikel is opgenomen dat zes keer per jaar ontheffing kan worden verleend voor activiteiten die betrekking hebben op de in de statuten genoemde doelstellingen van de paracommerciële inrichting. Deze ontheffingsmogelijkheid is overgenomen van artikel 4, vierde lid, van de Drank- en horecawet.

Achtergrond

De wijziging van de Drank- en horecawet legt gemeenten de plicht op om in een verordening de

schenktijden van de paracommerciële inrichtingen te reguleren. Door invoering van deze maatregel vervalt de in november 2000 in de Drank- en Horecawet opgenomen eis dat paracommerciële rechtspersonen in een bestuursreglement (huisreglement) schenktijden opnemen. Ook vervalt de eis dat dagen en tijdstippen waarop geschonken wordt duidelijk zichtbaar zijn.

Met het reguleren van de schenktijden van de paracommerciële horeca kan worden bewerkstelligd dat het verstrekken van alcoholhoudende drank een nevenactiviteit van de vereniging blijft naast de primaire activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard.

Deze maatregel past binnen het uitgangspunt van de wijziging van de Drank- en horecawet om de verantwoordelijkheid voor het lokale alcoholbeleid, en dus ook de schenktijden van paracommerciële inrichtingen, meer een zaak van de gemeenteraad te laten worden dan tot op heden het geval was. Het waren tot nu toe in de praktijk toch veelal de paracommerciële rechtspersonen zelf die hun schenktijden bepaalden (en vastlegden in het bestuursreglement). Het gevolg was dat veel inrichtingen een enorm ruime schenktijd hanteerden die regelmatig overeenkwam met de commerciële horeca.

Het bestuursreglement blijft overigens wel verplicht. In het reglement dient in elk geval vastgelegd te worden welke normen het bestuur stelt aan de voorlichtingsinstructie die de barvrijwilligers krijgen. Ook moet in het bestuursreglement opgenomen worden hoe wordt toegezien op de naleving van het reglement.

Omdat de horecafunctie een ondersteunende rol vervult aan de hoofdactiviteit van de paracommerciële rechtspersoon, zou men ook schenktijden kunnen vaststellen op één uur voor, tijdens en één uur na deze hoofdactiviteit. Dat is tot nu toe een veel voorkomende bepaling. Dit geeft echter aanleiding tot allerlei creatieve constructies om de schenktijden op te rekken. De 'één uur voor, tijdens en na'- bepaling is dan ook niet te handhaven en wordt derhalve ontraden.

Artikel 8: Andere schenktijden voor bepaalde typen paracommerciële inrichtingen

Zoals reeds vermeld, staat de Drank- en horecawet het gemeenten toe onderscheid te maken naar de aard van de paracommerciële rechtspersoon. Van deze mogelijkheid is in deze verordening gebruik gemaakt. De van de hoofdregel van artikel 7 afwijkende schenktijden voor bepaalde categorieën paracommerciële inrichtingen zijn opgenomen in artikel 8.

Achtergrond

Bij het benoemen van de inrichtingen waarvoor afwijkende schenktijden gewenst zijn, is primair gekeken naar de aard van de paracommerciële rechtspersoon en/of de doelgroep waar die rechtspersoon zich op richt. Vanzelfsprekend is ook rekening gehouden met de aspecten van oneerlijke concurrentie. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat paracommerciële inrichtingen alleen een ruimere schenktijd wordt gegund als zij in beheer zijn bij een rechtspersoon die een rustige activiteiten aanbiedt en/of zich specifiek richt op bijvoorbeeld een oudere doelgroep, er geen of nauwelijks openbare orde problemen spelen en er bovendien geen sprake is van concurrentie met reguliere commerciële horecabedrijven. Als voorbeelden kunnen gelden: kantines van kerkgenootschappen in kleinere woonkernen en die van rechtspersonen die zich richten op sociaal-culturele activiteiten voor bejaarden. Vanzelfsprekend kan een gemeente in artikel 8 ook krappere schenktijden opnemen voor paracommerciële inrichtingen met veel jonge bezoekers (bijvoorbeeld een speeltuinvereniging) en/of een verleden met openbare orde problemen.

Het maken van een onderscheid tussen de verschillende soorten paracommerciële rechtspersonen moet transparant en controleerbaar zijn. De indruk mag niet gewekt worden dat er sprake is van willekeur en rechtsongelijkheid. In alle gevallen alle gevallen is binnen de werkgroep iedere categorie paracommerciële inrichting onderwerp van discussie geweest en is de doelstelling en de activiteiten waar men zich op richt besproken. Daarnaast is gebruik gemaakt van de input die uit de informatiebijeenkomsten naar voren is gekozen. De concept-verordening die aan deze bijeenkomsten ten grondslag heeft gelegen is nadien dan ook nog diverse keren aangepast.

Artikel 9: Privé-bijeenkomsten en bijeenkomsten derden

Artikel 9 van deze modelverordening heeft betrekking op de alcoholverstrekking door

paracommerciële rechtspersonen tijdens gelegenheden die niet direct verbonden zijn aan de hoofdactiviteit van de paracommerciële rechtspersoon zelf, zoals bruiloften en partijen, maar ook vergaderingen van bijvoorbeeld politieke partijen of goede doelen organisaties.

Achtergrond

Artikel 4 van de Drank- en Horecawet bevat onder meer de verplichting ter voorkoming van oneerlijke mededinging bij gemeentelijke verordening regels te stellen waaraan paracommerciële rechtspersonen zich te houden hebben bij de verstrekking van alcoholhoudende drank. Deze regels moeten onder meer betrekking hebben op in de inrichting te houden bijeenkomsten van persoonlijke aard (artikel 4, derde lid onder b, van de wet) en op in de inrichting te houden bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de betreffende rechtspersoon betrokken zijn (artikel 4, derde lid onder c, van de wet).

Met het opnemen van dit artikel in de verordening wordt aan de verplichting om dit bij gemeentelijke verordening te regelen voldaan.

In het tweede lid van dit artikel wordt aan de burgemeester de mogelijkheid geboden om vier keer per jaar ontheffing te verlenen van het in het eerste lid gestelde verbod.

In het kort komt het erop neer dat de burgemeester een ontheffingsverzoek moet honoreren als er binnen een straal van 10 kilometer (of een ander passend afstandscriterium) geen effectieve concurrentie is.

Onderdeel a

Onderdeel a heeft betrekking op het verstrekken tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard, zoals bruiloften en partijen, ook indien het personen betreft die direct betrokken zijn bij de betreffende paracommerciële rechtspersoon .

In deze verordening wordt voorgesteld de alcoholverstrekking door paracommerciële rechtspersonen tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard in het geheel te verbieden. Gezien de lichtere eisen die de Drank- en horecawet en andere wetten aan paracommerciële rechtspersonen stellen, is het niet wenselijk dat deze rechtspersonen dit als concurrentievoordeel jegens de reguliere horeca kunnen gebruiken. Door dit artikel wordt voorkomen dat (veelal gesubsidieerde) paracommerciële instellingen op onaanvaardbare wijze concurreren met de reguliere horeca.

De Drank- en horecawet biedt in artikel 4 onvoldoende ruimte om bijeenkomsten van derden geheel te verbieden. Daarvoor is dan ook niet gekozen. In deze verordening wordt uitsluitend de alcoholverstrekking tijdens dit soort bijeenkomsten verboden. Bij bijeenkomsten waarbij de paracommerciële rechtspersonen geen alcohol verstrekken speelt het concurrentievoordeel dat ontstaat als gevolg van de lichtere eisen die de wet aan deze rechtspersonen stelt immers veel minder een rol. Vanzelfsprekend zal de paracommerciële rechtspersoon bij het houden van dergelijke bijeenkomsten wel aan de overige regelgeving, zoals het bestemmingsplan, moeten voldoen.

In de praktijk: De voorzitter van de plaatselijke voetbalvereniging kan in de kantine van de club geen huwelijksfeest meer organiseren waarop alcohol wordt geschonken.

Onderdeel b

Onderdeel b heeft betrekking op het verstrekken tijdens bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de beherende paracommerciële rechtspersoon zijn betrokken.

Het gaat hier bijvoorbeeld over vergaderingen van een politieke partij of een goede doelen organisatie of over een bijeenkomst van een projectontwikkelaar die informatie verschaft over geplande bouwactiviteiten.

In deze verordening wordt voorgesteld de alcoholverstrekking door paracommerciële rechtspersonen tijdens dergelijke bijeenkomsten ook geheel te verbieden. Evenals bij de bijeenkomsten als bedoeld in onderdeel a is het ook bij dit soort bijeenkomsten niet wenselijk dat paracommerciële rechtspersonen het feit dat hun exploitatiekosten lager zijn als concurrentievoordeel jegens de reguliere horeca kunnen gebruiken. Door dit artikel wordt voorkomen dat (veelal gesubsidieerde) paracommerciële instellingen op onaanvaardbare wijze concurreren met de reguliere horeca.

Aan de hand van de wettekst is, evenals bij onderdeel a van dit artikel, bewust niet het houden van dergelijke bijeenkomsten verboden, maar de alcoholverstrekking tijdens dit soort bijeenkomsten.

Hiervoor gelden dezelfde argumenten als bij de eerder genoemde bijeenkomsten (zie toelichting bij onderdeel a).

Tot slot kan nog worden opgemerkt dat paracommerciële inrichtingen kunnen worden geconfronteerd met fiscale consequentie op het moment dat er bijeenkomsten van persoonlijke aard en bijeenkomsten voor derden worden georganiseerd. Paracommerciële inrichtingen worden vanaf dat moment aangemerkt als commerciële horeca-inrichting. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de Belastingdienst.

Artikel 10: Verstrekken van sterke drank

Dit artikel verbiedt het schenken van sterke drank in paracommerciële inrichtingen met jeugdleden. In deze verordening is daarvoor als basisbepaling gekozen omdat paracommerciële inrichtingen veel door jongeren worden bezocht. Bovendien is het wenselijk een duidelijk onderscheid te maken tussen paracommerciële inrichtingen en commerciële inrichtingen waaraan zwaardere eisen worden gesteld, die geen subsidies ontvangen, geen fiscale voordelen genieten en geen gebruik kunnen maken van barvrijwilligers.

Wel kan door de burgemeester tijdelijk of permanent een ontheffing van dit verbod worden verleend, eventueel met voorschriften en beperkingen. Dit maakt maatwerk mogelijk. Het 'nee, tenzij' principe geniet dan uit preventief oogpunt de voorkeur. Bovendien wordt daarmee oneerlijke concurrentie zoveel mogelijk tegengegaan.

Artikel 11: Aanvullende vragen aan paracommerciële rechtspersonen Gereserveerd

§ 5 BEPALINGEN VOOR DE DETAILHANDEL

Artikel 12: Prijsacties detailhandel

In artikel 3 van deze modelverordening is een verbod opgenomen op bepaalde prijsacties in de horeca, zoals happy hours. In artikel 12 van deze verordening worden extreme prijsacties die van korte duur zijn in de detailhandel verboden. Het gaat volgens de wet om prijsacties die één week of korter duren en een prijskorting geven van meer dan 30% op de reguliere verkoopprijs in die winkel. Ook vallen hieronder bepaalde koppelverkoopacties, zoals 'Bij € 25 boodschappen krat X-bier voor maar € 6,95', tenminste als er normaal gesproken géén korting wordt gegeven op dergelijke kratten bier bij € 25 boodschappen en een krat X-bier pleegt te worden verkocht voor minimaal € 9,95.

De grondslag voor deze bepaling is art. 25d van de Drank- en horecawet. Net als bij het verbod op bepaalde prijsacties in de horeca kunnen gemeenten een verbod op extreme prijsacties in de detailhandel alleen inzetten ter bescherming van de volksgezondheid of in het belang van de openbare orde (en dus niet om bijvoorbeeld beginnende ondernemers te ondersteunen).

De maatregelen zullen in de gemeentelijke verordening duidelijk moeten worden toegelicht vanuit dit perspectief. Dit kan bijvoorbeeld door te wijzen op het grote aantal alcoholgerelateerde incidenten in de politieregisters of op een stijging van het aantal opnamen bij de plaatselijke alcoholpoli.

De bepaling kan eventueel ook alleen gelden voor een bepaald deel van de gemeente.

Achtergrond

Er is veel onderzoek dat aantoont dat het verlagen van prijzen van alcoholhoudende dranken (bijvoorbeeld door prijsacties) alcoholgebruik en alcoholgerelateerde schade in de hand werkt. Een meerderheid van de jongeren geeft aan als gevolg van prijsacties méér te gaan drinken (Universiteit Twente 2007). Doel van het artikel is de volksgezondheid te beschermen en de openbare orde te bewaken. Het artikel is gericht op een verbod van extreme prijsacties die leiden tot het 'dumpen' van alcohol, bijvoorbeeld op piekmomenten (in examenfeesttijd en rond Oud en Nieuw) en vaak onder de kostprijs. In de toelichting bij de wet wordt er van uitgegaan dat van dumpen in de detailhandel sprake is bij kortingen van meer dan 30%. Gemiddeld werd er de laatste jaren 25% korting gegeven. Maar naar schatting is een kwart van de prijsacties op bier hoger dan 30% van de normale verkoopprijs

(STAP 2011). Deze worden met dit artikel verboden als ze een week of korter duren. Langere acties leiden in mindere mate tot 'piek gedrag' en zijn economisch waarschijnlijk ook niet altijd mogelijk, aangezien dan aanzienlijk verlies wordt geleden op deze acties. Overigens vinden producenten en importeurs een maximale korting van 50% verantwoord (STIVA Reclamecode voor alcoholhoudende dranken, januari 2012).

Het is belangrijk om in het lokale beleid juist ook in de detailhandel aandacht te besteden aan extreme prijsacties. Naar schatting 80% van alle in Nederland geconsumeerde liters alcohol wordt verkocht via de detailhandel, waarvan 90% via supermarkten. De prijs van alcohol is in de detailhandel ook (met afstand) het laagst. Verder vindt ongeveer driekwart van de prijsacties op bier plaats in supermarkten. En tot slot adverteren supermarkten vooral voor goedkoop bier tijdens feestdagen en andere piekmomenten in het jaar, waarop mensen vaak al geneigd zijn om meer te drinken (STAP 2011). Dit stimuleert overmatig alcoholgebruik en ook nog op momenten dat dit mogelijk extra risico's met zich meebrengt voor de openbare orde en veiligheid. Een lokaal alcoholbeleid dat aan bovenstaande voorbij gaat, spant in wezen het paard achter de wagen. Bij de handhaving van een verbod op stuntprijzen in de detailhandel kan de toezichthouder gebruik maken van diverse internetsites, zoals www.goedkoopbier.nl en www.supermarktcheck.nl, waarop alle aanbiedingen van supermarkten met van/voor-prijzen te vinden zijn.

Afspraken over prijsacties kunnen ook via een convenant gemaakt worden, zoals nu soms al gebeurt. Daarin is echter meestal geen publiekrechtelijk element opgenomen. Hierdoor kan er sprake zijn van privaatrechtelijke prijsafspraken. Dit is op grond van Europese regels over mededinging ongeoorloofd. Juist om die reden wordt in artikel 25d van de wet de bevoegdheid van de gemeente uitgebreid om dit in een verordening te regelen.

Lokale ondernemers die onderdeel uitmaken van een groter netwerk geven soms aan dat door een gemeentelijk verbod op bepaalde prijsacties het voor hen onmogelijk wordt om te communiceren over sommige landelijke aanbiedingen. De voor de hand liggende oplossing daarvoor is dat (ook landelijk) de prijskortingen worden teruggebracht tot 30% of minder van de reguliere prijs en korte acties gefocust op piekmomenten worden vermeden. Daarmee wordt precies bereikt wat de wetgever met de maatregel heeft beoogd.

Artikel 13: Voorschriften slijterijen
Gereserveerd

§ 6 TIJDELIJKE VERSTREKKINGSVERBODEN

Artikel 14: Algeheel tijdelijk verstrekkingverbod
Gereserveerd

Artikel 15: Tijdelijk verstrekkingverbod in een deel van de gemeente
Gereserveerd

Artikel 16: Tijdelijk verstrekkingverbod gedurende bepaalde uren
Gereserveerd

§ 7 ONTHEFFINGEN

Artikel 17: Mandatoire ontheffingen
Gereserveerd

Artikel 18: Intrekkinggronden/wijzigen ontheffingen
In artikel 18 van deze verordening wordt aangegeven wanneer een verleende ontheffing ingetrokken kan worden of gewijzigd. De verordeningstekst is hierover helder en behoeft derhalve geen nadere toelichting.

Artikel 19 Hardheidsclausule

Deze bepaling is opgenomen om in geval van situaties dat stricte toepassing van de verordening leidt tot een onevenredige situatie voor een belanghebbende, alsnog van de verordening te kunnen afwijken.

§ 8 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 20: Overgangsrecht

Eerste lid

De voorgestelde overgangsbepaling voor paracommerciële rechtspersonen is in lijn met het overgangsrecht zoals dat is opgenomen in art III van de wet die de Drank- en horecawet wijzigt. Daarin is bepaald dat op het moment van inwerkingtreding van de plaatselijke verordening voor paracommerciële rechtspersonen de voor die categorie inrichtingen nieuwe gemeentelijke bepalingen van kracht zijn. Zo nodig zendt de burgemeester een paracommerciële rechtspersoon een gewijzigde vergunning met daarin de aangepaste voorschriften en beperkingen.

Tweede en derde lid

In het tweede en derde lid is overgangsrecht opgenomen voor alle andere verstrekkers. De kern is dat voorschriften en beperkingen die aan horecabedrijven en slijterijen zijn gesteld op grond van oude gemeentelijke Drank- en horecaverordeningen van kracht blijven en dat alle ontheffingen op grond van deze oude verordeningen één jaar na inwerkingtreding van de nieuwe gemeentelijke verordening komen te vervallen. Vanzelfsprekend kan op verzoek van betrokkene de ontheffing ook eerder komen te vervallen.

Vierde lid

Aanvragen die ten tijde van de inwerkingtreding van de nieuwe verordening nog niet zijn afgehandeld worden afgehandeld op basis van de nieuwe verordening.

Artikel 21 Strafbepaling

Deze bepaling heeft geen nadere toelichting.

Artikel 22 Evaluatie

Deze bepaling heeft geen nadere toelichting.

Artikel 23 Inwerkingtreding en citeertitel

Deze bepaling heeft geen nadere toelichting.